

nota

Nota ter aanbieding subsidieregeling
Aan: MOCW

**Middelbaar Beroeps
Onderwijs**

Van

Persoonsgegevens

Datum

21 augustus 2023

Referentie

38696980

Bijlagen

1. Ontwerpregeling
2. Voorhangbrief aan TK
3. Nota ter ondertekening
Kamerbrief evaluatie
4. Beslisnota invulling
vervolgeregeling

Verlenging en uitbreiding subsidievoorwaarden
Subsidieregeling praktijkkieren

Gevraagde besluit

Op 15 mei 2023 heeft u ingestemd met het vervolgen van de Subsidieregeling praktijkkieren per 1 januari 2024. Met de nota van 19 juni 2023 hebben we u de voorgenomen aanpassingen van de regeling voorgelegd. Hierbij wordt u de ontwerpregeling voorgelegd, welke conform uw besluit op deze nota is vormgegeven.

U wordt gevraagd:

- akkoord te gaan met bijgevoegde regeling maar deze nog niet te ondertekenen (omdat sprake is van wijziging van een subsidieregeling, mag de regeling niet worden gepubliceerd voordat de TK 30 dagen de tijd heeft gekregen om op het ontwerp te reageren),
- de brief te ondertekenen waarmee het ontwerp aan de TK wordt gezonden (na verstrijken van de termijn wordt de regeling nogmaals aan u voorgelegd, dan ter ondertekening).

Met de voorhangbrief biedt u de concept wijzigingsregeling voor de Subsidieregeling praktijkkieren aan de Tweede Kamer aan voor voorgang. Deze voorhang is verplicht op grond van artikel 4.10, zevende lid, van de Comptabiliteitswet 2016. Op grond van die wet dient een subsidieregeling die strekt tot wijziging van de vervaltermijn gedurende 30 dagen te worden voorgehangen bij de Tweede Kamer, voordat zij kan worden vastgesteld.

Bij de voorhang zullen ook de beslisnota's over het voortzetten van de subsidieregeling en de invulling van de vervolgregeling aan de Tweede Kamer openbaar worden gemaakt (zie bijlage). Daarbij zijn uitsluitend de persoonsgegevens en enkele documentkenmerken gelakt.

De conceptregeling zal u na afloop van deze voorhang apart ter ondertekening worden voorgelegd. De regeling wordt vervolgens aangeboden voor publicatie in de Staatscourant, en treedt in werking met ingang van 1 januari 2024.

Samenvatting van de regeling

Aantal pagina's

7

De wijzigingsregeling bevat de volgende aanpassing van de Subsidieregeling praktijkleren:

- Verlenging van de Subsidieregeling van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2028
- Opnemen voorwaarde inschrijving leerling/student in Register Onderwijsdeelnemers (ROD)
- Actualisatie verwijzingen naar wetsartikelen

Bijlage

Deze nota bevat een bijlage met de afwegingen die zijn gemaakt bij de totstandkoming van de regeling.

Leeswijzer bijlages:

- Bijlage 1: Gewijzigde regeling zoals die wordt voorgehangen bij de Tweede kamer
- Bijlage 2: Begeleidende brief aan de Tweede kamer
- Bijlage 3: Nota ter ondertekening kamerbrief evaluatie, op basis waarvan u eerder akkoord bent gegaan met het voorbereiden van een vervolgregeling.
- Bijlage 4: Beslisnota op basis waarvan u akkoord bent gegaan met de invulling van de vervolgregeling.

Bijlage met informatie over de regeling

1. Wat is het probleem en de aanleiding voor de subsidieregeling?

Werkgevers maken kosten voor de begeleiding van leerlingen of studenten die een praktijk- of werkpleerplaats bij hen doen. Die begeleidingskosten kunnen onder andere bestaan uit materiaalkosten of kosten van in te zetten werknemers voor de begeleiding van de leerling of student. In welke mate werkgevers in staat zijn om deze investering te doen is wisselend¹. Dat werkgevers de investering doen is echter cruciaal. Naast dat het belangrijk is dat werkgevers en studenten met elkaar in contact komen met het oog op een toekomstig dienstverband, is het opdoen van praktijkervaring voor studenten een voorwaarde om hun diploma te behalen. Werkgevers hebben daarmee een belangrijk aandeel in de opleiding van de leerling of student en het is van belang dat zij in staat zijn om dit aandeel te kunnen leveren. Subsidieregeling praktijkleren (hierna: subsidieregeling) is een instrument om werkgevers tegemoet te komen in de investering die de begeleiding vraagt, met als doel om de begeleiding op peil te houden en hen te stimuleren om praktijkleerplaatsen aan te bieden en zo de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verstevigen.

De huidige subsidieregeling eindigt op 31 december 2023. Als er nu geen vervolgregeling komt, dan zal het in 2024 niet mogelijk zijn voor werkgevers om een tegemoetkoming aan te vragen voor de gerealiseerde praktijkleerplaatsen in het studiejaar 2023-2024. Daarnaast geven we op deze manier gehoor aan de wens van de Tweede Kamer (motie El Yassini²) om de subsidieregeling bij een positieve evaluatie te verlengen voor een periode van vijf jaar.

De wijzigingen die nu gedaan worden, zijn beperkt en voornamelijk technisch van aard. Het betreft ten eerste een actualisatie van verwijzingen naar wet- en regelgeving. Ten tweede is in de regeling als voorwaarde opgenomen dat een leerling/student ingeschreven moet zijn in het Register Onderwijsdeelnemers (ROD) van DUO. Dit is al wettelijk verplicht op grond van de onderwijswetgeving en vergemakkelijkt de uitvoering van de regeling door RVO.

Er worden aldus geen fundamentele wijzigingen aangebracht in de subsidieregeling. De evaluatie biedt hier geen aanleiding toe. Bovendien is er geen budgettaire ruimte om sommige beleidsprioriteiten kracht bij te zetten zonder dat dit ten koste gaat van andere belanghebbenden. Tot slot wordt het passend geacht om eerst een nieuw kabinet en de oplevering van het Interdepartementaal Beleidsonderzoek mbo (IBO) af te wachten.

2. Wie zijn betrokkenen?

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) voert de regeling uit en acht de regeling uitvoerbaar voor de voorgenomen looptijd 1 januari 2024 t/m 31 december 2028.

¹ [Evaluatie Subsidieregeling praktijkleren 2019-2022, Cinop-ECBO en Regioplan](#)

² Kamerstukken II 2022/23, 36200-VIII, nr. 144

De regeling is daarnaast afgestemd met FEZ en de betrokken beleidsdirecties VO, KO, HO&S en OWB.

3. Wat is het doel van de subsidieregeling?

De Subsidieregeling praktijkleren is een instrument om werkgevers tegemoet te komen in de investering die de begeleiding van leerlingen/studenten (vo, mbo, hbo, wo) vraagt, met als doel om de begeleiding op peil te houden en hen te stimuleren om praktijkleerplaatsen aan te bieden- en zo de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verstevigen.

De subsidieregeling is met name gericht op het stimuleren van praktijkleerplaatsen voor studenten die een praktijkgerichte opleiding volgen, waarbij werkgevers door het bieden van een praktijkleerplaats een belangrijk aandeel leveren voor het studiesucces van de leerling of student. Daarnaast richt de regeling zich in enkele gevallen specifiek op de praktijkleerplaatsen die geboden worden in sectoren waarin knelpunten in de personele voorziening worden verwacht en tot slot op de opleiding van wetenschappelijk personeel dat onmisbaar is voor onze kenniseconomie. Dit betekent dat de regeling grotendeels, ongeveer 95%, is gericht op het stimuleren van leerbanen voor een grote groep mbo bbl-studenten. Een veel kleiner aandeel betreft leerplaatsen in het hbo (voor deeltijd- en duaal studenten in specifieke sectoren), vo (vmbo-lwt, vmbo-entree, praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs) en wo (phd/toio), gezien de beperkte omvang van deze groepen.

Toepassing in Caribisch Nederland

Momenteel wordt de nu nog specifieke wetgeving voor het beroepsonderwijs in Caribisch Nederland geïntegreerd met de Wet Educatie en Beroepsonderwijs. Daarmee is er straks nog maar één wettelijk kader voor beide delen van Nederland en dienen voorzieningen die in Europees Nederland beschikbaar zijn, dat ook Caribisch Nederland te zijn. Er is daarom een eerste verkenning gedaan of uitbreiding van de Subsidieregeling praktijkleren naar Caribisch NL wenselijk is. Er is daarbij alleen gekeken naar Bonaire omdat zich hier het grootste aantal bbl-studenten bevindt en om de omvang van het evaluatieonderzoek beheersbaar te houden. De evaluatie wijst uit dat uitbreiding naar Bonaire wenselijk en uitvoerbaar is, maar dat de regeling niet één-op-één overgenomen kan worden door contextuele verschillen. Er dient nog een passende werkwijze uitgewerkt te worden. Bijvoorbeeld wat betreft de gebruikte talen, gegevensuitwisseling en administratieve procedures. Of uitbreiding van de regeling ook uitvoerbaar is op St Eustatius en Saba is nog niet verkend. Daarvoor is vervolgonderzoek nodig. Tot slot zal voor geheel Caribisch Nederland bekeken moeten worden hoe uitbreiding van de subsidieregeling gefinancierd kan worden. Verwachting is dat dit beperkt effect heeft op de begroting, omdat het om relatief kleine aantallen bbl-studenten gaat. Samenvattend, de uitbreiding van de subsidieregeling naar Caribisch Nederland is wenselijk maar nog niet haalbaar voor de beoogde ingangsdatum van de vervolgregel (1 januari 2024). Verdere uitwerking zal in 2024 plaatsvinden en hierbij wordt aansluiting gezocht bij het proces rondom de integratie van wetgeving.

4. Waarom een subsidieregeling en geen ander instrument?

Het betreft een ministeriële regeling en wijziging van een bestaande subsidieregeling. Op basis van de evaluatie³ kan geconcludeerd worden dat er door stakeholders, werkgevers en opleidingen groot belang wordt gehecht aan de subsidieregeling. 99% van de werkgevers gaf aan de subsidie opnieuw te gaan aanvragen. De evaluatie wees bovendien uit dat de regeling doelmatig, rechtmatig en uitvoerbaar is. Wat betreft doeltreffendheid bleek dat de regeling voor werkgevers van wisselend belang is als motivator om een praktijkleerplaats aan te bieden (28% groot, 44% gemiddeld, 28% klein belang). Dit is begrijpelijk, omdat werkgevers in de eerste plaats een praktijkleerplaats aanbieden omdat zij een student aan zich willen binden met het oog op een toekomstig dienstverband. Desalniettemin is de regeling belangrijk voor het aantal leerplaatsen dat werkgevers kunnen bieden⁴ en de begeleiding die ze kunnen geven aan bijvoorbeeld studenten met een ondersteuningsbehoefte. Daarnaast is te zien dat met name het mkb (mbo: 95,4%) en werkgevers in tekortsectoren (mbo: ±75%) gebruik maken van de subsidie. Het is van belang om hen tegemoet te komen voor het aandeel dat zij hebben in het studiesucces van studenten, zodat we in de toekomst beschikken over voldoende arbeidskrachten om de maatschappelijke opgaven te dragen.

5. Wat is de grondslag voor de subsidieregeling?

Artikel 2.7 van de Wet educatie en beroepsonderwijs, artikel 4, 5, 9 en 10 van de Wet overige OCW-subsidies.

6. Bestaat er een risico op ongeoorloofde staatssteun?

Er bestaat geen risico op ongeoorloofde staatssteun. Door middel van deze subsidie kunnen kosten worden gedekt die werkgevers moeten maken voor het aanbieden van een praktijkleerplaats. Als werkgevers een dergelijke subsidie niet zouden kunnen aanvragen, dan zouden werkgevers kunnen besluiten om niet te investeren in de opleiding van studenten. Voor het aanbieden van een praktijkleerplaats bestaat geen markt. Voor werkgevers is het namelijk niet direct rendabel om praktijkleerplaatsen aan te bieden. Zij bieden een praktijkleerplaats aan met het oog op de toekomst en vanuit een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Het aanbieden van praktijkleerplaatsen betreft dus een niet-economische activiteit. Er is wél sprake van selectiviteit, want de reguliere subsidie komt (t.a.v. het hbo) ten goede aan bepaalde geselecteerde sectoren. Binnen deze sectoren wordt geen onderscheid gemaakt tussen werkgevers. Alle werkgevers die voldoen aan de voorwaarden kunnen de subsidie toegekend krijgen.

De aanvullende subsidie voor mbo-leerplaatsen in de sectoren landbouw, horeca en recreatie is alleen gericht op deze sectoren omdat het werk in deze sectoren vaker met tijdelijke arbeidsovereenkomsten wordt gewerkt en de overgang naar meer duurzame arbeidsovereenkomsten geholpen en ondersteund kan worden door extra mogelijkheden om personeel goed te scholen. De keuze voor deze

sectoren is tot stand gekomen naar aanleiding van de aangenomen motie Heerma⁵.

Gelet op voorgaande is geen sprake van verstoring van mededinging op de Europese markt, omdat de subsidie een compensatie is voor de kosten die werkgevers maken voor het begeleiden van studenten in het kader van hun opleiding. Het betreft specifiek de onderwijskosten waardoor de subsidie geen invloed heeft op de handel en opbrengsten van bedrijven. Via handhavings- en monitoringsrapportages wordt toezicht gehouden op rechtmatige toekenning van de subsidie.

7. Van welk USK-arrangement is sprake en hoe is de verantwoording?

Niet-onderwijsinstellingen:

Arrangement/bedrag	Verstrekking	Verantwoording
USK 1a tot €25.000	Direct vaststellen	Bij aanvraag (activiteiten reeds verricht)

8. Risicoanalyse

Risico	Kans	Impact
Bedrijven kunnen enige invloed uitoefenen op de sector waartoe zij behoren. Zij kunnen zich laten indelen in een sector die in aanmerking komt voor aanvullende subsidie. Het CBS verwacht dat het weinig gebeurt dat bedrijven van code veranderen. Maar het CBS voert er geen controle op uit.	Klein	Klein
Bedrijven kunnen verkeerd geregistreerd staan in het Handelsregister, waardoor ze ten onrechte geen aanvullende subsidie ontvangen. De hardheidsclausule ondervangt dit risico.	Klein	Klein
Administratieve tekortkomingen bij werkgevers, maar deze worden beheerst door nauwkeurige beoordeling van RVO, gegevensuitwisseling met DUO en handhavingscontroles achteraf. Hiermee wordt onterechte toewijzing van subsidie voorkomen of eventueel gecorrigeerd.	Klein	Klein

9. Wat zijn de kosten?

Beleidsmiddelen

Er zijn structureel middelen beschikbaar voor de Subsidieregeling praktijkleren. Voor studiejaar 2023-2024 is op basis van de meest recente informatie uit de ontwerpbegroting 2023 een totaalbedrag van € 268 miljoen beschikbaar. Uitgangspunt voor 2024 is dat maximaal € 2.700 per gerealiseerde leerplek wordt uitgekeerd op basis van de reguliere budgetten. Het exacte bedrag hangt af van het aantal aanvragen. Net zoals in 2022-2023 blijft een aanvullende subsidie beschikbaar voor mbo-leerplekken in de sectoren landbouw, recreatie en horeca. Dit gaat om een bedrag van € 10,6 miljoen dat verdeeld wordt over het aantal aanvragen en bovenop de maximaal € 2.700 wordt uitgekeerd.

Uitvoeringskosten

⁵Kamerstukken II, 2018/19, 35074, nr. 50

De uitvoeringskosten van RVO worden geschat op € 2,9 mln. per jaar, gebaseerd op de kosten van 2023.

10. Overige aspecten/planning

Planning is om de regeling in september voor te hangen bij de Tweede Kamer en in oktober te publiceren in de Staatscourant. Beoogde inwerkingtreding is 1 januari 2024.